EUROPEISKA KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA REPRESENTANT FÖR UTRIKES FRÅGOR OCH SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 14.4.2011
KOM(2011) 204 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

ÅRSRAPPORT OM HONGKONG 2010

Den särskilda administrativa regionen Hongkong: Årsrapport 2010

INLEDNING

Sedan Hongkong överlämnades till Kina för mer än tretton år sedan har Europeiska kommissionen noggrant övervakat den ekonomiska och politiska utvecklingen i den särskilda administrativa regionen Hongkong, för att därigenom fullgöra sitt åtagande till Europaparlamentet från 1997 om att utfärda en årlig rapport om utvecklingen i Hongkong. Detta är den trettonde rapporten och den avser året 2010.

Under år 2010 har principen ”ett land, två system” som fastställs i den kinesisk-brittiska förklaringen och i Hongkongs grundlag fortsatt att fungera väl. Likaså har rättigheterna och de grundläggande friheterna som Hongkongs folk åtnjuter respekterats, rättsstatens principer har skyddats och det marknadsekonomiska systemet och affärsklimat har bibehållits.

De bilaterala förbindelserna och samarbetet mellan EU och Hongkong har fortsatt att göra mycket positiva framsteg i fråga om handel och investeringar samt dialogen om frågor av gemensamt intresse. EU har fortsatt att vara Hongkongs näst största handelspartner. EU är Hongkongs viktigaste källa till utländska direktinvesteringar efter investeringarna från kinesiska fastlandet och Brittiska Jungfruöarna. Med en av de största europeiska näringslivsgrupperingarna i Asien och i egenskap av finansiellt och ekonomiskt nav i regionen hävdar Hongkong sin strategiska betydelse som handelsplats och investeringspartner för EU.

Kommissionen fortsätter att ge sitt starka stöd till tidiga och betydande framsteg i riktning mot det slutliga målet allmänna direkta val, vilket ligger i linje med den särskilda administrativa regionen Hongkongs grundlag och folkets önskningar.

POLITISK UTVECKLING

År 2010 var ett avgörande år för Hongkongs utveckling i författningsrättsligt hänseende, då det dominerades av intensiv politisk debatt om reformer av valsystemet.

I juni gjorde Hongkong ett viktigt framsteg då det lagstiftande rådet godkände förslagen till metoder för val av regeringschef och val av lagstiftande råd 2012. Enligt dessa lagförslag, kommer den kommitté som väljer verkställande regeringschef (*Chief Executive*) att utökas från 800 till 1 200 ledamöter år 2012 samtidigt som antalet platser i det lagstiftande rådet ökar från 60 till 70. Fördelningen av platser i den lagstiftande församlingen enligt principen 50:50 mellan dem som väljs direkt av folket och dem som väljs av elektorer i funktionella valkretsar kvarstår, vilket också framgår av beslutet i nationella folkkongressens ständiga kommitté år 2007.

Av de tio nya platser som tillkommit i det lagstiftande rådet har fem tilldelats geografiska valkretsar med direkta val och fem tilldelats funktionella valkretsar. De fem nya mandat som tillsätts av de funktionella valkretsarna kommer att besättas med ledamöter som valts direkt av distriktsråden, dvs. de lokala styrande organen. Detta innebär att Hongkongs 3,2 miljoner

registrerade väljare, som f.n. saknar rätt att välja ledamöter, genom de funktionella valkretsarna kommer att få rätt att rösta om de fem nya platser som tillsättas genom dessa valkretsar.

Den 25 juni sade den verkställande regeringschefen Donald Tsang att detta var ”en seger för lösningen ett land, två system”. I sitt politiska tal i oktober underströk han att Hongkong hade tagit ett avgörande steg mot allmän rösträtt när 2012 års konstitutionella paket antogs av det lagstiftande rådet, och att samfundets strävan att gå vidare med den konstitutionella utvecklingen hade förverkligats.

Den 25 juni 2010 gjorde EU:s höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Catherine Ashton, ett uttalande som noterade det lagstiftande rådets godkännande av 2012 års valreformer och betonade att EU också fortsättningsvis kraftfullt stödjer tidiga och betydande framsteg mot målet faktisk allmän rösträtt i enlighet med Hongkongs grundlag och internationella standarder. I detta uttalande konstaterades också att detta var den bästa garantin för stabilitet och välstånd för Hongkongs folk.

Lagstiftningsarbetet var svårt; inledningsvis var samtliga pandemokratiska partier emot regeringens förslag. Extraval hölls i maj eftersom fem pandemokratiska ledamöter avgått i januari till följd av att extraval enligt deras mening ”i praktiken skulle innebära en folkomröstning” om takten i den demokratiska utvecklingen. Samtliga fem ledamöter återvann sina platser i det extraval som hölls, men som hade ett mycket lågt deltagande (17 %) och där regeringspartierna inte ställde upp. I ett försök att nå fram till en kompromiss för att undvika att församlingen en andra gång förkastade reformpaketet, sammanträdde tjänstemän från fastlandet och ledarna för Hongkongs pandemokratiska partier för första gången sedan händelserna på Himmelska fridens torg 1989. Centralregeringen godtog det demokratiska partiets förslag att tillåta alla registrerade väljare (snarare än bara särskilt utvalda distriktsråd) i Hongkong att rösta om de fem nya funktionella valkretsmandaten, och slutligen godkändes det nya förslaget av lagstiftaren med nödvändig tvåtredjedelsmajoritet. EU välkomnar denna dialog som innebar att förslaget kunde godkännas.

I ett politiskt anförande i oktober klargjorde den verkställande regeringschefen Donald Tsang att hans regering inte kommer att lagstifta i frågan om nationell säkerhet i enlighet med artikel 23 i grundlagen under innevarande mandatperiod. Donald Tsang klargjorde att trots att detta är föreskrivet i grundlagen, kommer han i stället att inrikta sina ansträngningar på mer överhängande frågor, såsom genomförandet av lagstiftning som gör att de förändringar som krävs för valreformen kommer på plats i tid inför 2012 och försörjningsfrågor.

Hongkongs nye president i högsta domstolen, Geoffrey Ma, tillträdde sitt ämbete i september 2010, då han lovade att försvara rättsstatsprincipen i den särskilda administrativa regionen och svor att med kraft skydda stadens domstolar och deras integritet.

Ledamöter av Hongkongs lagstiftande församling från hela det politiska fältet uttalade sitt stöd för den fängslade kinesiske medborgarrättskämpen Zhao Lianhai, som startade en föräldragrupp för att begära ersättning till barn som drabbats av melaminförgiftad mjölk i Fastlandskina. Några av dem undertecknade en inlaga till Högsta folkdomstolen om krav på ett frisläppande av Zhao Lianhai. En gemensam inlaga från tjugoåtta ledamöter av Hongkongs lagstiftande församling till Nationella folkkongressen översändes också till Högsta domstolen med krav på en mildare dom i målet. I december 2010 frisläpptes Zhao Lianhai på medicinska grunder.

Den 23 augusti 2010 kapades en turistbuss från Hongkong på Filippinerna, en händelse som ledde till åtta personers tragisk död och till att flera andra skadades. EU uttryckte sitt deltagande med och stöd till Hongkongs folk.

Banden mellan Hongkong och Taiwan blev ännu tätare under 2010 i och med besöket av Hongkongs finansminister, John Tsang, i Taiwan i augusti. Det ekonomiska och kulturella samarbetsrådet Taiwan–Hongkong inrättades i maj i Hongkong. Båda sidor enades om att stärka utbytet och samarbetet med avseende på handel, ekonomi, ökade investeringar och turism.

Generellt anser EU att genomförandet av principen om ”ett land, två system” i den särskilda administrativa regionen Hongkong utvecklades på ett tillfredsställande sätt under 2010, och att de rättigheter och friheter som garanteras Hongkongs folk i den kinesisk-brittiska förklaringen och i grundlagen fortsatte att respekteras.

UTVECKLING AV EKONOMI OCH HANDEL

Under 2010 återhämtade sig Hongkongs ekonomi väl från den globala finanskrisen. BNP ökade realt med 7,1 % under de tre första kvartalen 2010, efter en nedgång med 2,7 %, år 2009. Regeringens åtgärder under krissituationen visade sig kunna dämpa de externa riskerna och upprätthålla förtroendet. Tillväxten efter krisen understöddes av den robusta ekonomin på kinesiska fastlandet, en kraftig återhämtning inom exportindustrin på de asiatiska marknaderna, starka likviditetsinflöden samt ett växande förtroende bland konsumenterna och företagen. Arbetsmarknaden har varit stabil och arbetslösheten sjönk till sin lägsta nivå på två år under de tre månaderna fram till november 2010[1] (4,1 %). Till följd av den varaktiga ekonomiska återhämtningen och stigande importpriser blev emellertid inflationstrycket kännbart. Inflationen under 2010, mätt som ökningen av konsumentpriserna, var 2,3 %[2] och den stigande trenden fortsätter troligen också in på år 2011.

Under 2010, som var en period av stiltje på den globala monetära marknaden, upplevde Hongkong ett rikligt inflöde av internationellt kapital till sina tillgångsmarknader. Eftersom Hongkong-dollarn är kopplad till den amerikanska, fanns det ingen möjlighet att använda penningpolitiken för att åtgärda trycket på tillgångspriset. Följaktligen blev det en stor utmaning för den särskilda administrativa regionen Hongkongs regering att minimera risken för en tillgångsbubbla under 2010. Trots att valutans koppling till den amerikanska dollarn negativt påverkade tillgångspriserna och inflationen, upprepade Hongkongs myndigheter offentligt sin inställning att bibehålla det länkade växelkurssystem som har varit i kraft sedan 1983.

Hongkong stärkte sin roll i ansträngningarna att göra fastlandets valuta, renminbin, internationellt gångbar. Med understöd från centralregeringen och tillsammans med den finansiella expertis och infrastruktur som Hongkong har att erbjuda, har Hongkong för närvarande framgångsrikt positionerat sig som det ledande offshore-centret för affärstransaktioner och produkter som betalas i renminbi. Under 2010 lättade Kina gradvis på sina bestämmelser om kapitaltransfereringar i renminbi, gränsöverskridande affärer,

---

1 Källa: *Hongkong Census and Statistics Department*.

2 Källa: Uppgiften avser ökningstakten i konsumentprisindex för de första elva månaderna 2010 (*Hongkong Census and Statistics Department*).

emissioner av företagsobligationer och tillgång till dess egen obligationsmarknad i syfte att förbättra spridningen av offshore-medel i renminbi. Samtidigt kom affärerna med renminbi som valuta i Hongkong igång på allvar och varaktigt, vilket ledde till både växande nivåer och rekordnivåer i fråga om inlåning i renminbi, gränsöverskridande affärstransaktioner och ett ökande antal finansierings- och investeringsprodukter i renminbi. Hongkongbörsen bibehöll sin ledande ställning som världens största börsintroduktionsmarknad 2010.

Hongkong och Kina fortsatte att knyta tätare ekonomiska och handelspolitiska band genom avtalet om ett närmare ekonomiskt partnerskap (*CEPA*). Tillägg VII till CEPA-avtalet undertecknades i maj 2010, enligt vilket Kina ska sörja för en större liberalisering av sina tjänster till tjänsteföretag i Hongkong, varigenom det totala antalet liberaliserade tjänstesektorer enligt CEPA kommer att uppgå till 44. EU fortsatte samarbetet med Hongkongs regering för att sprida information om CEPA till det europeiska näringslivet.

Vad gäller den regionala integrationen, vidtog Hongkong och den kinesiska provinsen Guangdong ytterligare åtgärder för att institutionalisera sitt samarbete och utbyte genom ett ramavtal som godkändes av Folkrepubliken Kinas statliga råd och undertecknades den 7 april 2010. Det syftar till att främja den gemensamma sociala och ekonomiska utvecklingen i Hongkong och Guangdong samt till att kapitalisera på konkurrenskraften hos Hongkongs tjänstesektor och Guangdongs tillverkningsindustri för att skapa en avancerad global bas för industri- och tjänstesektorn.

Samtidigt som Hongkong vidhåller sitt starka stöd till att avregleringen av handeln ska ske multilateralt, har man på senare tid valt att alltmer aktivt förhandla om och sluta frihandelsavtal.Utöver CEPA-avtalet med det kinesiska fastlandet, undertecknade Hongkong ett närmare ekonomiskt partnerskapsavtal med Nya Zeeland den 29 mars 2010, det första frihandelsavtalet med ett främmande land. Förhandlingarna med Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) om ett frihandelsavtal inleddes i januari 2010 och uppges befinna sig i slutfasen. Hongkong inledde sonderande diskussioner med Chile, Peru och Malaysia. WTO:s översynsmekanism för handelspolitik användes för en översyn av handeln mellan Hongkong och Kina och avslutades i december 2010. Precis som tidigare översynsinsatser som gjorts av WTO visade också denna översyn att Hongkong fortfarande är ett av de mest liberala och öppna systemen för utländska investeringar, och en av de mest marknadsorienterade och öppna ekonomierna i världen.

Flera avgörande lagförslag på ekonomiområdet lämnades in eller godkändes under 2010. I juli godkände Hongkong sin första lag om minimiersättning. Det lagstiftande rådet antog förslaget 28 Hongkongdollar i timmen (omkring 2,80 euro) som lagts fram av regeringens arbetsgrupp för fastställande av en lägsta lönenivå. Lagen om minimiersättning träder i kraft den 1 maj 2011.

En annan milstolpe var utkastet till konkurrenslag. Lagförslaget (om det antas) skulle innebära att det inrättas en konkurrenskommission med ansvar för att inleda förundersökningar och väcka åtal mot konkurrenshämmande metoder enligt konkurrenslagen, medan det nuvarande radio- och telekommunikationsmyndigheterna skulle få gemensam behörighet i frågor som rör något av dessa skilda områden. Denna lag skulle också innebära att en konkurrensdomstol inrättas. EU välkomnar införandet av en konkurrenslag i Hongkong, då vi anser att konkurrenspolitiken är ett inslag i en väl fungerande marknadsekonomi. Den skulle skapa rättvisa villkor för företagen, öka den ekonomiska effektiviteten och skydda frihandel till gagn för konsumenterna.

Den 3 mars 2010 slutförde Hongkong arbetet med antagandet av lagen och reglerna om utbyte av information i enlighet med 2004 års version av OECD:s modellavtal för skatter. Skattelagen föreskriver att informationsutbyte endast kan ske på särskild begäran. Efter krav från allmänheten har Hongkong skrivit in skyddsklausuler i enskilda omfattande dubbelbeskattningsavtal för att ge ytterligare lagstadgade rättssäkerhetsgarantier i handläggningen av förfrågningar om informationsutbyte från utländsk domstol. Under 2010 undertecknade Hongkong fjorton av dessa skatteavtal (sju av dem med EU-medlemsstater). Det växande antalet bilaterala skatteavtal väntas skapa nya affärs- och handels- och investeringsmöjligheter för alla parter.

SAMARBETE OCH RELATIONER MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH HONGKONG

År 2010 fortsatte de bilaterala relationerna och samarbetet mellan Europeiska unionen och Hongkong att utvecklas. Hongkong är en viktig aktör i regionen och en intermediär plattform för handels- och investeringsflöden mellan EU och Kina.

År 2010 bibehöll EU sin ställning som Hongkongs näst största handelspartner efter det kinesiska fastlandet. Hongkong var samtidigt Europeiska unionens 16:e största handelspartner. Den bilaterala handeln mellan EU och Hongkong uppvisade en kraftfull återhämtning och ökade med 29,9 % under de första nio månaderna 2010, och uppgick till 37,9 miljarder euro.

Efter det kinesiska fastlandet och Brittiska Jungfruöarna var EU den största utländska investeraren i Hongkong och bidrog med 9,9 % av de totala utländska direktinvesteringarna år 2009. Hongkongs investeringar i Europa har utvecklats stabilt och har blivit en av de största källorna till direktinvesteringar från Asien.

Trots den globala ekonomiska krisen är Hongkong fortfarande ett av Europas största affärscentra i Asien och fortsätter att locka till sig många europeiska medborgare som bor och arbetar på dess territorium. Totalt rörde det sig om cirka 31 100 personer i slutet av 2010 enligt officiella uppgifter från Hongkongs immigrationsmyndigheter. EU sänder det största antalet utländska företag till Hongkong och hade där 423 regionala huvudkontor, 654 regionala kontor och 590 lokalkontor i juni 2010[3], vilket är fler än de amerikanska och japanska. EU-företagen är verksamma inom en lång rad sektorer, huvudsakligen finansiella tjänster och företagstjänster, handel, logistik, byggindustri och infrastrukturprojekt. Bland annat är EU-företag numera viktiga aktörer inom bank-, försäkrings- och värdepapperssektorerna i Hongkong.

Den fjärde strukturerade dialogen mellan Europeiska kommissionen och regeringen för den särskilda administrativa regionen Hongkong ägde rum i Bryssel den 22 november 2010. Mötet omfattade en rad frågor: ekonomiska förbindelser, inklusive handel och investeringar, flygtrafik, miljö, forskning, teknik, innovation och utbildningssamarbete. Båda sidor noterade med tillfredsställelse att deras handel och ekonomiska förbindelser hade fortsatt att fördjupas och att den bilaterala handeln stadigt hade återvänt till nivåerna före den finansiella krisen. De konstruktiva diskussionerna om en rättslig reform av den finansiella tjänstesektorn har intensifierats, vilket också gäller frågan om säkerhetsföreskrifter för leksaker.

---

[3] Källa: *Hongkong Census and Statistics Department*.

Efter flera år av diskussioner mellan Europeiska kommissionen och Hongkong, samt efter införandet av bilaterala förhandlingar mellan Tyskland och Hongkong under 2008, nådde Europeiska kommissionen och Hongkong en överenskommelse under 2010 om hur rättssäkerheten i de bilaterala luftfartsavtalen mellan EU och Hongkong ska kunna återupprättas.

Under 2010 fick Hongkong ta emot ett antal högnivåbesök från Bryssel. I januari besökte kommissionsledamoten Kuneva (med ansvar för hälsa och konsumentskydd) Hongkong för att delta i den öppna dialogen om Apecs *Toy Safety Initiative*. I augusti 2010 mötte kommissionsledamoten Šemeta (med ansvar för skatter och tullar, revision och bedrägeribekämpning) sina motparter från Hongkong för diskussioner om frågor som rör skatter och tullar. Samtidigt som kommissionsledamoten gratulerade Hongkongs myndigheter till de framsteg som gjorts i genomförandet av OECD:s standarder för bistånd på skatteområdet, underströk han också att EU och dess medlemsstater fortsatt har intresse av ett särskilt samarbete med Hongkong om inkomster från sparande för att se till att EU-investerare beskattas i enlighet med reglerna i den medlemsstat där de är bosatta och i enlighet med EU:s direktiv om beskattning av inkomster från sparande och därtill hörande avtal. I september ledde generaldirektör Walter Deffaa (GD skatter och tullar) en delegation tulltjänstemän vid det 8:e mötet i den gemensamma tull- och samarbetskommittén EU–Hongkong.

De insatser som sker inom ramen för EU:s informationsprogram för näringslivet för Hongkong och Macao (EUBIP) som samfinansieras av Europeiska kommissionen och leds av Europeiska handelskammaren (ECC) i Hongkong, har ökat i antal och blivit mer mångskiftande. Under 2010 prioriterades reglering av finansiella tjänster, CEPA, miljön, telekom, tullar och skatter. Olika näringslivsråd har inrättats för ett antal sektorer där europeiska företag och industrigrenar har en ledande ställning, exempelvis inom informations- och kommunikationsteknik (IKT) samt finansiella tjänster. I vår dialog mellan regeringarna har de bidragit med viktiga industriperspektiv. EUBIP har visat sig vara ett framgångsrikt forum för bättre förståelse mellan EU:s och Hongkongs näringsliv.

Hongkong fortsätter att vara såväl ett centrum för press- och yttrandefrihet som ett ledande regionalt medienav. EU:s öppna diplomatiska insatser har inriktats på att göra EU mer aktivt och synligt i Hongkong inom ramen för det nya Lissabonfördraget. Sedan den 1 januari 2010 representerar Europeiska unionens kontor för Hongkong EU som samordnare och förhandlare i den särskilda administrativa regionen Hongkong. Lissabonfördraget erbjuder en möjlighet för EU att ytterligare intensifiera förbindelserna med Hongkong. I nära samarbete med de EU-medlemsstater som är officiellt representerade på Hongkongs territorium har EU:s kontor snabbt levererat saklig information om EU:s handels- och regleringspolitik, energi och klimatförändringar, finansiella regleringar, interkulturell dialog och EU: s roll i världen.

Hongkong har tagit sig ur den globala krisen utan större systemproblem. Dess sunda ekonomiska och finansiella fundamenta, dess öppna ekonomi och dess stabila rättsliga ram grundad i respekt för rättsstaten och rättsväsendets oberoende är exempel på fenomen som bidrar till att öka handels- och investeringsflödena med EU samt fungerar som en inkörsport till Kina och hela regionen.